

GRAND HOTEL »UNION« V LJUBLJANI

Lansko leto oktobra je poteklo 30 let, odkar je bil dograjen v Ljubljani »Grand hotel Union«, ki je še danes prvi, najmodernejši, največji in najbolj komfortni hotel v Ljubljani. V letu 1902. se je konstituiral ustanovni odbor, ki so ga tvorili: dr. Vinko

Gregorič, primarij in posestnik; Josip Jeglič, trgovec in posestnik; Franc Peterca, trgovec in posestnik; Alojzij Stare, župnik v p. in Ivan Sušnik, stolni kanonik, ter napravil za takratne razmere daljnosežen in drzen sklep, da se zgradi na Miklošičevi cesti modern, 100 sob obsegajoč, z vsem komfortom opremljen hotel, s katerim naj bo z zvezi najlepša kavarna ter najboljša restavracija. Centralna kurjava in dvigala za goste in prtljago, ki so bila takrat še velika redkost, so vzbujala posebno pozornost. Pod načelstvom ustanovitelja in prvega predsednika g. dr. Vinka Gregoriča je zgradba hitro napredovala in dne 28. oktobra 1905 je bil hotel dograjen in otvorjen. Radi rastočih zahtev tujskega prometa se je v letih 1926. in 1927. hotel moderniziral, vpeljala se je topla in mrzla tekoča voda v vse sobe, vpeljal se je v hotelske sobe telefon, napravile so se poleg sob kopalnice, uvedla se je še svetlobna signalizacija, nabavil se je moderni avtobus za dovoz gostov. Hotel je še vedno vodilni v Ljubljani in gotovo v prednji vrsti med prvimi v državi. Ustanovitelji so se zavedali velikega pomena tujskega prometa za po potresu se probujajočo belo Ljubljano in uresničili velikopotezno zamisel, kajti hotel »Union«, ki so ga zgradili, tvori še danes v Ljubljani središče vsega tujskega prometa, kjer se zbira vsa mednarodna publika in posebno trgovski svet.

Grand hotel »Union« je z uspehom prebrodil začetne težave in dobro prestal svojo krizo v letu 1912. Od takrat pa se lepo razvija ter se mora ugotoviti, da si je priboril po zaslugi strokovnega vodstva vodilno mesto in je tudi daleč izven mej naše države poznano in priznано podjetje, ki zelo mnogo pripomore k razvoju tujskega prometa v Ljubljani in v vsej naši državi.

prvovrstno postrežbo. Gotovo so to upravičene zahteve, dasi gost ne upošteva vedno ogromne režije. Že uredba o ureditvi in ustanavljanju gostinskih obratov predvideva poleg vseh drugih malenkosti, ki stanejo vse skupaj mnogo denarja, tudi stalno kontrolo gostilniških lokalov, ki morajo biti prostorni, higienični itd. To je prav, toda baš zato tiči gostinstvo bolj kakor katerikoli drugi stan med Scilo in Karibdo: zahtevajo se od njega boljši in večji lokali, davčna oblast ga pa obremenjuje ravno zaradi večjega števila lokalov. Zato je upravičena zahteva, da se odpravi minimalizacija pridobnine, kajti ona predstavlja dejansko tribut, ki uničuje substanco našega gostinstva.

Tipično za gostinski stan in kar povečuje njegovo važnost v našem narodnem gospodarstvu, je to, da so gostinski obrati, izvzemši najmanjše krčme in bufete, kjer se enostavno kupuje in prodaja, vsi brez izjeme obrati, ki obsegajo celo vrsto drugih strok. Razen v dveh omenjenih primerih ima vsak gostinski obrat poleg kletarjenja še predelavo jedi, večje število oseb v notranjem gospodarstvu, poleg tega pa še večje število strežnega osebja. Večji obrati, kakor hoteli, pa so naravnost industrije svoje vrste,

saj zaposlujejo poleg navedenega osebja še cel štab izučnih, kvalificiranih oseb, kakor monterje, osebje v pralnicah in čistilnicah itd. Glavno je pa dejstvo, da stoji personal v gostinskih podjetjih brez izjeme več kot polovico delovnega časa samo v tako zvani delovni pripravljenosti, ki se pa šteje seveda ravno tako v 8-urni delavnik. Po cele tedne, da, po cele mesece vlada v hotelih često razmerje 20 do 40 gostov, pa dva- do trikrat toliko nastavlencev. Gostinstvo je tisti stan, ki sicer najhitreje reagira na krizne pojave, se pa ne more hitro prilagoditi sorazmerno padcu prometa s tem, da bi sorazmerno zmanjšal režijo, ampak ostane režija konstantna. Manjši promet ne dopušča zmanjšanja režije iz razloga, ker je treba oskrbovati vse prostore, vzdrževati prav tako razsvetlavo, osebje itd.

Izredno važen faktor je gostinstvo v našem narodnem gospodarstvu tudi radi tega, ker predstavlja številčno najmočnejše zastopano panogo. Okrog 6000 gostinskih obratov je v dravski banovini, torej toliko kot polovica vseh trgovcev oz. kot $\frac{1}{3}$ vseh obrtnikov. V teh 6000 obratih je zaposlenih najmanj 30.000 oseb, ako upoštevamo tudi vse